

عنوان مقاله:

تاثیر نهاد وقف در پایداری حسینیه های عصر قاجار بیرجند (مطالعه موردی حسینیه : بی بی عروس)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات فرهنگی - اجتماعی خراسان، دوره 11، شماره 3 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

مرضیه فاریابی - دانش آموخته کارشناسی ارشد باستان شناسی دانشگاه بیرجند

حسن هاشمی زرج آباد - داندیشیار گروه باستان شناسی دانشکده هنر دانشگاه بیرجند

مفید شاطری - استادیار گروه جغرافیا دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه بیرجند

علی زارعی - استادیار گروه باستان شناسی دانشکده هنر دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

یکی از سنت ها و خصلت های پسندیده مردم در طول ادوار مختلف اسلامی برای کسب رضای خداوند و رسیدن به کمال، سنت وقف است. نظام وقف در تاریخ جوامع اسلامی نمونه ای از برنامه ریزی پایدار در سنتی هزارساله را نشان می دهد که با مطالعه این جوامع، مجموعه بناهایی را می توان یافت که به علت اجرای سنت حسنه وقف، پایداری طولانی تری نسبت به دیگر بناها داشته اند، بدین صورت که بخشی از موقوفات صرف عزاداری و انجام امور مذهبی و بخشی دیگر صرف حفظ و نگهداری و در نهایت پایداری بنا می شد. این پژوهش که بر پایه مطالعات توصیفی-تحلیلی و با روش گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای و میدانی صورت گرفته است، درصدد این است که اهمیت این موضوع و تاثیر آن را بر نحوه شکل گیری و پایداری حسینیه های عصر قاجار شهر بیرجند بیان کند. در این مقاله، با مطالعه و بررسی وقف نامه ی حسینیه بی بی عروس و تحلیل فضای معماری آن، تاثیرات وقف بر شکل گیری حسینیه و در نهایت، تاثیرات آن به عنوان یک عامل مهم در پایداری حسینیه بیان می شود. یافته های پژوهش نشان می دهد که حسینیه بی بی عروس به عنوان یکی از حسینیه های وقفی مورد بررسی و جزو یکی از عناصر اصلی و مهم تشکیل دهنده در بافت تاریخی بیرجند محسوب می شده که با مراجعه به اسناد وقفی آن، می توان دریافت که حفظ، پایداری و ماندگاری بنا جزو یکی از نیت اصلی واقف بوده و در واقع، کالبد بنا پاسخگوی نیازهای چندگانه این بنا (امور مذهبی و حفظ بنا) بوده است. در نهایت، نیت واقف بر انجام امور مذهبی و نیازمند مکانی برای عمل به این نیت، دلیلی اصلی بر پایداری کالبدی این حسینیه در شهر شده است.

Abstract One of the traditions and good characteristics of people throughout Islamic periods to attain God's satisfaction as well as perfection, has been the tradition of endowment. Endowment system in the history of Muslim communities shows an example of sustainable planning in a thousand-year-old tradition. By studying these communities, a number of buildings can be found which have lasted longer than other buildings due to the good tradition of endowment; that is, part of the endowments was spent for holding mourning ceremonies and performing religious rites, and the other part was spent on maintaining, refurbishment and finally, stability of the building. This research which has been conducted based on a descriptive/analytic study and library and field data collection, seeks to explain the significance of this issue and its impact on the formation and stability of Qajar period Hosseiniyehs of Birjand city. In this article, by studying the endowment document of Bibi Arous Hosseiniyeh and analyzing its architectural space, the impacts of endowment on formation of the Hosseiniyeh and finally its effects as an important factor in the stability of the Hosseiniyeh are explained. Research findings indica

کلمات کلیدی:

وقف، حسینیه بی بی عروس، قاجار، بیرجند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1370293>

